

Výtvarná výchova

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov. Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

ISCED 1 – primárne vzdelávanie	
Názov predmetu:	Výtvarná výchova
Ročník:	Tretí
Časová dotácia:	1 h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1 h
Počet hodín v ŠkVP:	0 h
Vyučovací jazyk:	slovenský

Učebné osnovy

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

KOMPETENCIE

Žiaci:

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér svetlostná škála jednotlivých farieb tóny sivej farby daný motív vo svetlých a v tmavých farbách plošné geometrické tvary a stereometrické telesá spájanie geometrických tvarov do kompozície podľa predstavy skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb ☐ vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov),

Rozvoj fantázie a synestetické podnety (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ vône a pachy, príjemné a nepríjemné, prírodné a umelé vône, parfumy asociácie farby, tvaru – vône, chute porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní ☐ pomenovať namaľované,

--	--

Podnety moderného výtvarného umenia (2)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov) baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ vytvoriť tvar paketážou, ☐ opísať vybrané dielo z umenia paketáže,

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety) príbehy na keramických vázach, mýty	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ výtvarne interpretovať artefakt antického umenia,

Škola v galérii (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ predmoderné (historické) a moderné obrazy zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty ikonografia najznámejších patrónov, osobností príbehy osobností z obrazov	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela,

Podnety architektúry (2)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...) porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia architektúra v prírodnom a mestskom prostredí	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok), ☐ výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom,

Podnety dizajnu (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ vytváranie grafického symbolu, znak pre rodinu, svoj, pre spolužiaka – erb alebo zástava	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ☐ navrhnúť vlastný erb alebo zástavu, výtvarne ho spracuje a pomenuje, čo v ňom znázornil, tvary znázornenia,

--	--

Podnety fotografie (1)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov) rekonštrukcia neúplného obrazu námet fotografie	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...)

Podnety videa a filmu (1)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ filmový priestor – priestor v ktorom sa odohráva filmový príbeh filmová scénografia, kulisy scénografia	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu,

Podnety hudby(3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ vytváranie zvukov na rôznych predmetoch, rozlišovanie zvukov, pripraviť si rôzne predmety, s ktorými pracujeme na vytvorení zvukov – písťalka, zvonkohra, rapkáč a iné nástroje, vlnitý papier, krčenie papiera, a pod.,o zaznení zvuku zakresliť jeho výtvarnú podobu podľa vlastnej predstavivosti a fantázie	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ o zaznení zvuku zakresliť jeho výtvarnú podobu podľa vlastnej predstavivosti a fantázie,

Elektrické médiá (2)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písiem, obrázkov z písmen – lettrizmus, vlastné písmená; nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu,

Podnety dizajnu a remesiel (2)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...) symboly na erboch, vlajkách, logách alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo bábky (prstové, marionety, jawajky ...) konštrukcia jednoduchej bábky charakter (výraz) postavy bábky	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, vytvoriť jednoduchú bábku,

Podnety poznávania sveta (3)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode.

Výtvarné hry (2)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
☐ hravé kreslenie, hra so slovom a farbou	Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ využiť hravosť vo výtvarnej výchove, vo výtvarnom umení, experimentuje, zabáva sa.

UČEBNÉ ZDROJE

- učebnice
- internet, odborná literatúra
- vlastné materiály

HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení žiakov v 3. ročníku vychádzame z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Pri výbere formy slovného hodnotenia žiaka sa na vysvedčení uvádza štvorstupňové hodnotenie. Žiak môže dosiahnuť veľmi dobré, dobré, uspokojivé a neuspokojivé výsledky.

Slovné hodnotenie výkonov žiakov v jednotlivých predmetoch a prevod percentuálneho hodnotenia:

- 100 – 80 % veľmi dobré výsledky
- 79 – 55 % dobré výsledky
- 54 – 30 % uspokojivé výsledky

menej ako 29% neuspokojivé výsledky

Hodnotenie má pôsobiť konštruktívne a povzbudzujúco, má byť zamerané na pozitívnu motiváciu, orientuje sa na pozitívne stránky schopností žiakov. MZ 1. - 4.roč. na svojom zasadnutí sa dohodlo okrem slovného hodnotenia používať aj hodnotenie prostredníctvom obrázkových pečiatok, ktoré sa osvedčilo väčšine učiteľov. Jeho význam spočíva v kladnej motivácii detí k ďalšiemu vzdelávaniu, v spätnej väzbe učiteľ- žiak, učiteľ – rodič.

Charakter výtvarnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k umeniu, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v umení a zlepšovať svoje výtvarné prejavy. Pri hodnotení klásť hlavný dôraz na záujem o predmet.

Kritériá hodnotenia:

- záujem o výtvarné činnosti a o výtvarné umenie v rámci vzdelávacích úloh
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych výtvarných činnostiach
- schopnosť posúdiť svoj výkon a výkon spolužiakov
- aktivita a prístup k poznávaniu umenia